

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Recente ontwikkelingen in het Belgische gezondheidsrecht

Christophe Lemmens

Gastprofessor UAntwerpen - Antwerp Health Law and Ethics Chair (AHLEC)

Advocaat-partner Dewallens & partners

Inhoud

- **Tip**
- **Proefschriften**
- **Publicaties**
- **Aansprakelijkheid**
- **Ziekenhuizen**
- **Beroepsuitoefening**
- **Patiëntenrechten en behandelingsovereenkomst**
- **Deontologie en tucht**
- **Medische kosten**
- **Varia**

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Tip

Wereldcongres medisch recht in Antwerpen

- 5 – 7 augustus 2026
- In samenwerking met Antwerp Health Law and Ethics Chair (AHLEC) en de Universiteit Antwerpen

JOIN US

30th Annual World Congress for Medical Law

August 5 - 7, 2026

Antwerp, Belgium

Program Chair: Professor Thierry Vansweevelt

Presentations and sessions in English, Spanish, French and Dutch, with translation

EXECUTIVE COMMITTEE

Thierry Vansweevelt - President

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Proefschriften

Proefschriften

- Heidi Suorsa, *Unity in Diversity of European Healthcare Systems: A Legal Perspective on Common Values and Principles*, UAntwerpen, 2025
- Kaat Van Delm, *Real World Data and the marketing authorisation lifecycle for medicinal products – In search of a suitable EU legal framework*, KU Leuven, 2025
- Xuxin Yao, *Legal Issues in Health Data Research*, UAntwerpen, 2025
- Paulien Walraet, *De rol van de behandelend arts van het slachtoffer van seksueel geweld als patiënt. Een analyse vanuit juridisch en deontologisch perspectief*, UGent, 2026
- Patricia Cervera de la Cruz, *Towards Fair Data Sharing in View of the European Health Data Space: A Rights-Based Approach for Citizens*, UGent, 2026

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

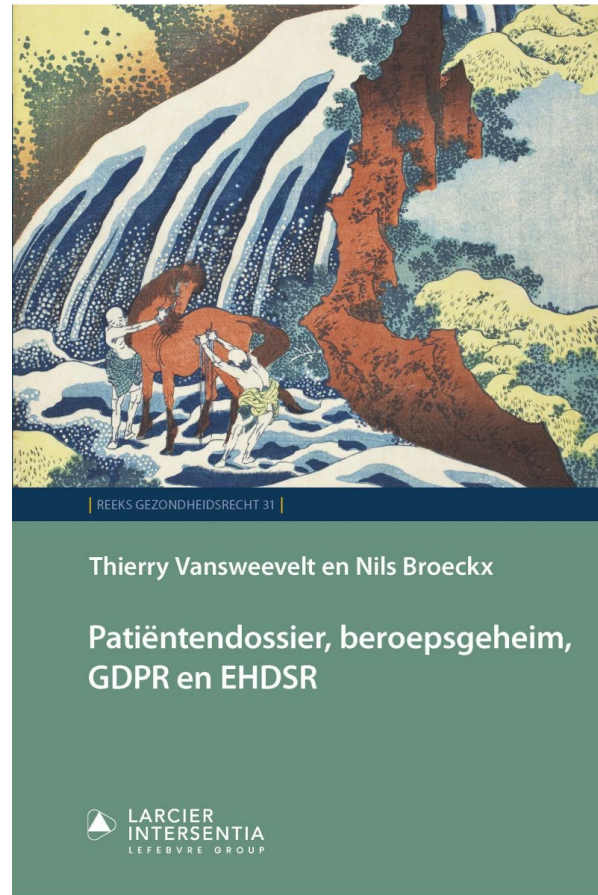
Publicaties

Universiteit Antwerpen
Faculteit Rechten

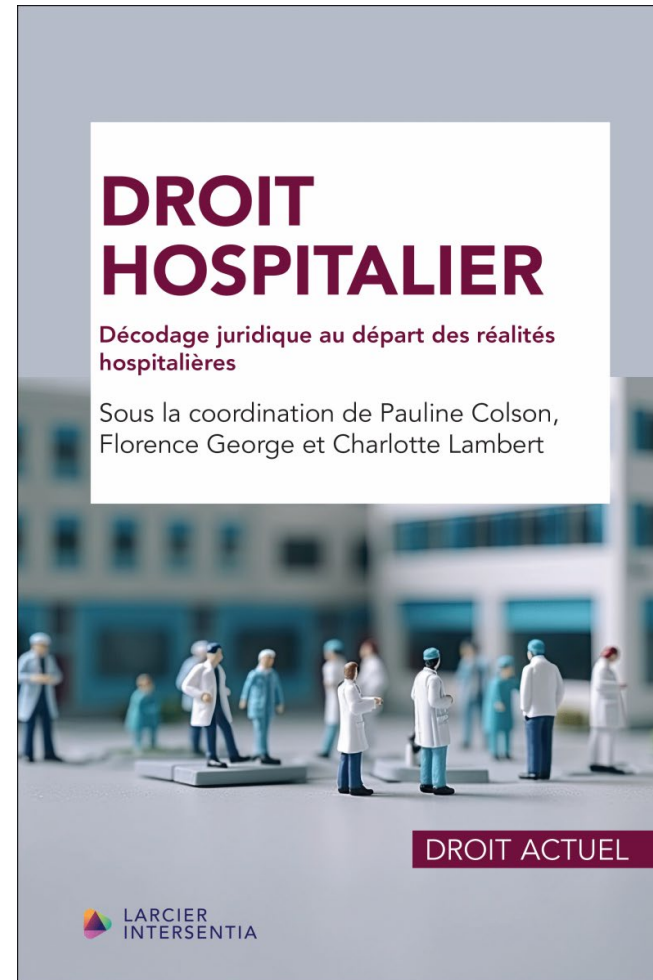
Patiëntendossier, beroepsgeheim, GDPR & EHDSR

- **Thierry Vansweevelt en Nils Broeckx, *Patiëntendossier, beroepsgeheim, GDPR en EHDSR*, Antwerpen, Intersentia, 2025, 858 p.**

Ziekenhuisrecht

- P. Colson, F. George en C. Lambert (eds.), *Droit Hospitalier*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 1120 p.

Euthanasiecijfers 2025

■ 4486 registratiedocumenten

- 75,3% NL; 24,7% FR
- Meer dan helft gevallen in categorie 70-89 jaar; 1 minderjarige
- 99,9% actueel verzoek en 0,1% voorafgaand verzoek
- 75,1% terminaal; 24,9% niet-terminaal
- 49,9% kankers; 29,6% polypathologie; 1,7% cognitieve stoornissen (dementiële syndromen); 1,6% psychiatrische aandoeningen
- 2,7% woonachting in buitenland

Patiënten woonachtig in het buitenland

TOTAAL	123	%
Frankrijk	110	89,4
Nederland	7	5,7
Belg woonachtig in USA	1	0,8
Belg woonachtig in Zwitserland	1	0,8
Spanje	1	0,8
Italië	1	0,8
Rusland	1	0,8
Thailand	1	0,8

Raadgevend comité voor Bio-ethiek

2026

- **Briefadvies nr. 21** – Terugbetaling van extra IVF-cycli in het kader van PGT-M

2025

- **Advies nr.90** – De funeraire bestemming van levenloos geboren foetussen in een vroeg stadium van de zwangerschap
- **Advies nr. 89** – Euthanasie op basis van een voorafgaande wilsverklaring bij bewuste personen van wie de wilsbekwaamheid en het vermogen hun wil te uiten onherstelbaar is aangetast
- **Advies nr.88** – Het rapporteren van dragerschapstatus in het kader van het programma van neonatale screening in Wallonië en Brussel
- **Briefadvies nr. 20** – Nieuwe vormen van lijkbezorging
- **Advies nr. 87** – Lijkbezorgingsbeleid van gemeenten ten aanzien van personen die als behoeftig en/of sociaal geïsoleerd worden beschouwd
- **Addendum briefadvies nr. 17** – Gepastheid van het vermelden van de ethnische achtergrond in protocollen van klinische studies

Raadgevend comité voor Bio-ethiek – adv. nr. 89 van 10 november 2025

- **Wetsvoorstel 4 september 2024 (*Parl. St. Kamer 2024, DOC 56 0183/001*)**
 - Onomkeerbare toestand van wilsonbekwaamheid
 - 1 andere arts raadplegen m.b.t. onomkeerbaarheid en conformiteit situatie/wilsverklaring
- **Raadgevend Comité bepleit unaniem wetsuitbreiding**
 - Duidelijk omstandigheden uitvoering in wilsverklaring beschrijven
 - Wilsbekwaamheid is verantwoordelijkheid arts
 - Gesprek van (herhaalde) zorgplanning aanbevolen (maar niet verplichte voorwaarde)
 - Gesprek met 2 artsen (psychiaters en/of bevoegde specialisten in de betreffende aandoening), dagelijkse verzorgers, vertrouwenspersoon/personen aangeduid in wilsverklaring/andere naasten
 - Informatiecampagne burgers, ...

Raadgevend comité voor Bio-ethiek – adv. nr. 89 van 10 november 2025

▪ Raadgevend Comité bepleit unaniem wetsuitbreiding

- Voorafgaande wilsverklaring te beschouwen als een drievoudig vermoeden (geen consensus over al dan niet weerlegbaar zijn van vermoeden)
 - Duurzaam, vrijwillig en weloverwogen euthanasieverzoek
 - Complexe lijden voortkomende uit het plotselinge of geleidelijke verlies van wilsbekwaamheid ten gevolge van ongeval of ziekte
 - Ondraaglijke karakter van dit lijden zodra de gevolgen van de ziekte één of meer duidelijk geïdentificeerde en beschreven drempels in de voorafgaande wilsverklaring bereiken

Raadgevend comité voor Bio-ethiek – adv. nr. 89 van 10 november 2025

- Er is ook maatschappelijke en politieke aandacht

**Postume brief van Lode uit 'Restaurant Misverstand':
"Het was kiezen tussen te snel afscheid nemen of
wegkwijnen"**

Artikel luisteren | 4min

 Meer info

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Aansprakelijkheid

Nieuw Strafwetboek

- **Wet van 29 februari 2024 tot invoering van Boek I van het Strafwetboek, BS 8 april 2024**
 - Bv. straffen in 8 niveaus
 - Straf niveau 8: levenslange gevangenisstraf of een behandeling onder vrijheidsberoving van meer dan achttien jaar tot ten hoogste twintig jaar
 - ...
 - Straf niveau 1: een van de volgende straffen: geldboete van 200 euro tot 20.000 euro, werkstraf van twintig uur tot ten hoogste honderdtwintig uur, ...
- **Wet van 29 februari 2024 tot invoering van Boek II van het Strafwetboek, BS 8 april 2024**
 - Bv. artikelen 352 en 353 Sw. m.b.t. beroepsgeheim en uitzonderingen
- **Inwerkingtreding initieel voorzien op 8 april 2026, maar uitgesteld tot 1 september 2026 (art. 252 en 253 Wet van 30 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 II, BS 2 april 2026)**

Nieuw Strafwetboek

- **Impact op medische aansprakelijkheidszaken**
 - Momenteel volstaat lichtste fout voor onopzettelijke doding of slagen en verwondingen
- **Weldra zware fout vereist voor onopzettelijke misdrijven (art. 7, §1, lid 3, 2° Sw.)**
 - Zware fout bestaat uit een ernstig gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid (art. 7, §3 Sw.)
 - Zie art. 106 Sw.: doden door een “ernstig gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid”
 - Zie art. 217 Sw.: veroorzaken van integriteitsaantasting door “ernstig gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid”
- **Problematiek kansverlies en discussie over invulling “zware fout” samen genomen: veelal geen goed idee om strafrechtelijke weg te bewandelen**

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Ziekenhuizen

Hervorming ziekenhuizen

- **Aanbevelingen expertengroep voor de hervorming van het ziekenhuislandschap van 17 december 2025 (in opdracht van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid)**
 - O.a. onderverdeling ziekenhuizen
 - Regionaal algemeen ziekenhuis (RAAZ)
 - Planbare en niet-planbare zorg voor patiënten met courante gezondheidsproblemen; volwaardige medische en medisch-technische diensten, voldoende capaciteit en opschaling mogelijk bij crisissituaties; min. 240 bedden; min. 600 bevallingen, enz.
 - Universitair ziekenhuis (UZ)
 - Onderwijs-, innovatie- en onderzoeksopdracht met de functie van een Regionaal Algemeen Ziekenhuis
 - Lokaal medisch centrum (LMC)
 - Planbare, ambulante specialistische zorg; chirurgisch dagziekenhuis, met operatiekwartier, recovery en een volwaardig diagnostisch platform; geen spoeddienst; meer dan enkel poliklinische consultaties, enz.
 - Ziekenhuis voor intermediaire zorg (ZIZ)
 - Revalidatie

Gemandateerde delegatie ziekenhuisnetwerk

- **Art. 10 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Leden medische netwerkraad worden rechtstreeks gekozen door en onder artsen werkzaam binnen netwerk (art. 143/2 ZHW)
 - Wijziging van art. 143/1, lid 2 Ziekenhuiswet
 - Initieel overgangperiode van 5 jaar om te werken met een gemandateerde delegatie vanuit MR'en
 - Eerder al verlenging overgangperiode tot 7 jaar (art. 9 wet van 18 mei 2024 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid en financiën, BS 4 juni 2024)
 - Nu verlenging tot 10 jaar

Zorgcentra na Seksueel Geweld

- **KB van 21 september 2025 betreffende de overeenkomst tussen het Verzekeringscomité en het ziekenhuis in het kader van de Zorgcentra na Seksueel Geweld, BS 26 september 2025**
 - Afsprakenkader tussen Verzekeringscomité en ziekenhuis dat ZSG-afdeling uitbaat
 - O.a. afspraken m.b.t. afsluiten overeenkomst, financiering en schorsing/beëindiging van de overeenkomst
- **KB van 23 april 2026 tot uitvoering van bepaalde artikelen van de wet van 26 april 2024 betreffende de Zorgcentra na Seksueel Geweld, BS 18 mei 2026**
 - Nadere bepaling rol en taken ziekenhuis en politie (o.a. hebben van verschillende ruimten, bewaring van forensische sporen en samenstelling zorgteam)
 - Financiering van de politiediensten voor hun taken in het ZSG
 - Evaluatie van het ZSG als samenwerkingsverband

Advies MR toetreding ziekenhuisnetwerk

- **Raad van State 13 juni 2025, nr. 263.592**
 - Medische raad moet advies verlenen over toetreding tot locoregionaal ziekenhuisnetwerk
 - Een gewoon advies volstaat: hiervoor is geen verzwaard advies vereist
 - Zie art. 137, lid 1, 12° Ziekenhuiswet: gewoon advies MR voor “de overeenkomsten met derden die een weerslag hebben op de medische activiteit in het ziekenhuis”

Kwalificatie van individuele overeenkomst ziekenhuisarts

■ Cass. 23 juni 2025, C.24.0217.F

- Individuele overeenkomst (algemene regeling) met ziekenhuisarts vermeldt dat ze van onbepaalde duur is
- Individuele overeenkomst zou evenwel sowieso eindigen op 67 jaar
- Hof van Beroep oordeelde: overeenkomst is niet van onbepaalde, maar van bepaalde duur + arts heeft recht op schadevergoeding (50% kansverlies om te werken tot 67 jaar)
- Hof van Cassatie verbrak het arrest: er lagen geen elementen voor die het het Hof van Beroep toelieten om de kwalificatie door de partijen (als overeenkomst van onbepaalde duur) af te wijzen (en schadevergoeding toe te kennen)

Opschorting van afzetting van een ziekenhuisarts

▪ Raad van State 3 juli 2025, nr. 263.881

- Diensthoofd neurochirurgie universitair ziekenhuis keek patiëntendossiers in zonder therapeutische relatie met de patiënten in kwestie
- Intern onderzoek > preventieve schorsing > afzetting om dringende reden
- Statutaire arts, dus Raad van State bevoegd
- Raad van State beslist tot opschorting van de afzetting
 - Om morele schade te vermijden bij de ziekenhuisarts
 - Rechten van verdediging geschonden wegens weigering door ziekenhuis onderzoek uit te voeren hoe andere diensthoofden dossiers ingekeken hadden
 - Ook vraagtekens bij retroactieve afzetting sinds begin preventieve schorsing

Afzetting ziekenhuisarts

▪ Cass. 17 november 2025, C.24.0466.N

- Ziekenhuis zette een ziekenhuisarts af na advies van de medische raad
- Medische raad had beslist om de ziekenhuisarts niet te horen
- Hof van Beroep Brussel oordeelde tot de ongeldigheid van de afzetting
- Hof van Cassatie verbrak het arrest: de ongeldigheid van het advies van de medische raad doet op zich niet af aan de geldigheid van de beslissing van de beheerder (zie reeds Cass 7 december 2020)

Aanrekening kosten perfusionisten

▪ Cass. 2 april 2026, C.24,0233.N

- Discussie tussen het ziekenhuis en de anesthesisten over de aanrekening van perfusiekosten aan anesthesisten
- De centraal geïnde honoraria worden aangewend voor de dekking van de kosten van het ziekenhuis die zijn veroorzaakt door de medische prestaties in zoverre deze kosten “niet effectief” door het budget van financiële middelen worden “vergoed”
- Onderscheid tussen “gedekt” zijn door BFM (of daarin vervat zitten) en effectief “vergoed” zijn van een kost

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Beroepsuitoefening

Jaarrapporten 2023-24 Federale Toezichtcommissie

- **Begin 2026: publicatie jaarrapporten 2023-2024 Federale Toezichtcommissie voor de praktijkvoering in de gezondheidszorg (Kwaliteitswet, syntheses)**
 - 2023
 - 4 expertiseprocedures; 5 tijdelijke visumschorsingen; 5 visumbeperkingen en 4 visa definitief ingetrokken
 - 2024
 - 19 procedures voor psychische of fysieke geschiktheid; 23 tijdelijke of definitieve visumintrekkingen of –schorsingen; 28 visumbeperkingen of voorwaardelijke visa
 - Overkoepelend
 - Veel dossiers (meer dan 500 per jaar), achterstand in behandeling
 - Veel onwettige uitoefening van gezondheidszorgberoepen
 - Gros van dossiers m.b.t. artsen, gevolgd door verpleegkundigen en tandartsen

Afschaffing Wet Colla

- **Art. 11-12 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Opheffing van de Wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesithérapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen (Wet Colla)
 - Niet-conventionele praktijken: acupunctuur, homeopathie, chiropraxie en osteopathie
 - Wet grotendeels niet uitgevoerd; opheffing van alle uitvoeringswetgeving die er wel al was (wetten, KB's en MB's)
 - Enige overgangsmaatregel: personen die op de datum van inwerkingtreding van deze wet beschikken over een registratie als homeopaat o.b.v. de Wet Colla behouden deze registratie

Kaderwetten

- **Ontwerp van Kaderwet I en II (*Parl. St. Kamer 2025-26, doc 56-1334 en 1335*)**
 - Gestemd in de Kamer op 13 en 21 mei 2026
 - Nog niet bekrachtigd door de Koning
 - Hervorming gezondheidzorg, o.a.
 - Begrotingsproces
 - Proces rond tariefakkoorden
 - Plafonnering ereloonsupplementen
 - Handhaving: opschorting RIZIV-nummer als alternatief op administratieve geldboete voor bepaalde inbreuken wanneer de waarde van de betwiste verstrekkingen hoger is dan 35.000 euro; min. 1 maand en max. 2 jaar

Kaderwetten

- Er is beroering bij zorgverleners

- **Staking**

Stakingsactie 7 juli 2025

Het voorontwerp van kaderwet van minister Vandenbroucke raakt alle artsen, zowel huisartsen als andere specialisten. De minister ondermijnt de fundamenteën van een kwaliteitsvolle en toegankelijke gezondheidszorg. Dat willen we niet zien gebeuren. Daarom roept BVAS alle artsen op om samen een krachtig signaal te geven:

Neen aan een wet die onze gezondheidszorg vernietigt!

Neen aan staatsgeneeskunde!

- www.kaderwet.be

- **Oproep door RIZIV om te reageren in november/december 2025**
 - Meer dan 6500 reacties

Uitbreiding bevoegdheid esthetische geneeskunde

- **Art. 13 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Wijziging art. 9 Wet van 23 mei 2013 tot regeling van de vereiste kwalificaties om ingrepen van niet-heelkundige esthetische geneeskunde en esthetische heelkunde uit te voeren en tot regeling van de reclame en informatie betreffende die ingrepen
 - Uitbreiding van de bijzondere beroepstitels bevoegd om alle esthetische ingrepen uit te voeren
 - Eerder: alleen de arts-specialist in de plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde of arts-specialist in de heelkunde
 - Nu ook: arts-specialist in de cardiale heelkunde, arts-specialist in de thoracale heelkunde, arts-specialist in de vasculaire heelkunde of arts-specialist in de viscerale heelkunde
 - *De facto*: vandaag zijn nog alle masters in de geneeskunde bevoegd voor niet-heelkundige esthetische ingrepen en sommige heelkundige esthetische ingrepen (haartransplantatie en lipofilling van alle lichaamsdelen met uitzondering van de borststreek, met een max. van 10 ml. ingespoten vloeistof per ingreep) (art. 24, §6 wet 23 mei 2013)

Definitieve vaccinatiebevoegdheid apothekers

- **Art. 9 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Bevoegdheid van apothekers sinds 1 oktober 2023 om onder bepaalde voorwaarden tegen griep te vaccineren en, bij anafylactische shock, adrenaline toe te dienen, zoals ingeschreven in art. 3, §3, lid 2-3 WUG
 - Deze bevoegdheid moest jaarlijks door de Koning worden verlengd
 - Artikel 9 heft de verplichting op om jaarlijks te verlengen. De bevoegdheid is zodoende definitief geworden

Klinische psychologen en orthopedagogen

- **Art. 5-6 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Te weinig stageplaatsen en stagemeeesters beschikbaar voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen
 - Al driemaal was de verplichting om een professionele stage te volbrengen uitgesteld; dit bleek geen houdbare en transparante werkwijze
 - Gevolg: wijziging art. 68/1 en 68/2 WUG
 - De opheffing van de (nooit geïmplementeerde) verplichting om tijdens de opleiding tot klinisch psycholoog een professionele stage te doorlopen
 - De opheffing van de (nooit geïmplementeerde) verplichting om tijdens de opleiding tot klinisch orthopedagoog een professionele stage te doorlopen

Vroedkundigen

- KB van 6 november 2025 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan houders van de beroepstitel van vroedvrouw moeten voldoen om vaccinatie bij jonge kinderen te mogen uitvoeren in uitvoering van artikel 45, § 2 van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015, *BS* 26 november 2025
 - Bepaling welke vaccinaties en immunisaties vroedkundigen mogen uitvoeren bij kinderen tem 2,5 jaar
 - Bepaling onder welke voorwaarden vroedkundigen dit mogen
 - Bv. in overeenstemming met vaccinatieschema/door de deelstaten opgezet vaccinatieprogramma; geen antecedenten van anafylactische reactie op 1e injectie of familiale antecedenten; enz.
 - Bepaling van de vereiste theoretische en praktische competenties

Bekwame helper

- **KB van 27 mei 2025 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 3 maart 2025, gesloten in het Paritair Comité voor de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector, betreffende de bekwame helper, BS 19 juni 2025**
 - Algemene verbindendverklaring van de CAO van 3 maart 2025
- **Art. 8 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Uitzondering op onwettige uitoefening van de verpleegkunde voor de bekwame helpers (art. 124, 1° WUG)
 - Uitzondering slechts bedoeld “buiten zorgvoorziening”: zorgvoorziening uitgebreid met “alle zorginstellingen die erkend zijn door de bevoegde autoriteiten waarvan de organisatorische normen voorzien in een verpleegkundige permanentie”

Beroepsverbod arts

▪ Cass. 17 maart 2026, P.26.0068.N

- Een arts werd een beroepsverbod opgelegd naar aanleiding van een strafrechtelijke veroordeling
- Art. 7, § 2, lid 2-3 Sw. schrijft voor met welke elementen de rechter bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat rekening moet houden, maar zij bevatten zelf geen motiveringsverplichting
- Uit de omstandigheid dat de rechter niet uitdrukkelijk de ongewenste neveneffecten ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving in zijn beslissing heeft vermeld, volgt niet dat hij deze niet bij zijn beoordeling heeft betrokken
- Indien de beklaagde in een regelmatig ingediende conclusie uitdrukkelijk heeft gewezen op het disproportioneel karakter van een straf en op ongewenste neveneffecten, moet uit de rechterlijke beslissing blijken dat die aanvoeringen bij de beoordeling werden betrokken, alsook waarom ze niet van aard waren om anders te oordelen (motiveringsverplichting cf. art. 149 Gw.)
- Het is daarbij noodzakelijk dat de beklaagde uitdrukkelijk aangeeft dat de door hem aangevoerde gegevens ongewenste neveneffecten zijn

Verplichte elektronische facturatie

- **Verplichting voor (tand)artsen om elektronisch te factureren aan verzekeringsinstellingen**
 - Sinds 1 september 2025 (o.b.v. KB's van 28 juni 2023)
 - Voor ambulante verstrekkingen
 - Voor zorg die wordt vergoed door de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering
 - Enkele uitzonderingen (bv. indien de arts de leeftijd van 67 jaar heeft bereikt op datum van 1 september 2025)

Paramedische beroepen

- **Art. 1-4 Wet van 25 november 2025 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 31 december 2025**
 - Opheffing van art. 72, §3 en 73, §2 WUG
 - Afschaffing van het mechanisme waarbij telkens per paramedisch beroep bij KB werd bepaald vanaf wanneer:
 - De verplichting om erkend te zijn als paramedisch beroepsbeoefenaar in werking werd gesteld
 - De mogelijkheid om zich een paramedische beroepstitel aan te meten in werking werd gesteld
 - Nu gebeurt dat automatisch zonder dat er een afzonderlijk KB nodig is

Harmonisatie opleidingsvereisten WUG

- **KB van 4 februari 2026 tot wijziging van de [WUG], teneinde Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en de gedelegeerde Richtlijn (EU) 2024/782 van de Commissie van 4 maart 2024 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de minimumopleidingseisen voor de beroepen van verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger, beoefenaar der tandheelkunde en apotheker, om te zetten, *BS* 18 februari 2026**
 - Europese harmonisatie van de opleidingsvereisten, omzetting Richtlijn 2005/36/EG, laatst gewijzigd bij Richtlijn 2024/782

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Patiëntenrechten en behandelingsovereenkomst

Recht om vergeten te worden

- **Wet van 20 januari 2025 tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen met het oog op het uitbreiden van het recht om vergeten te worden, *BS* 30 mei 2025**
 - Geen meldingsplicht aan de verzekeringsonderneming voor vroegere kankeraandoeningen vijf jaar na een succesvolle beëindiging van de behandeling en voor zover er geen hervat plaatsvond (voorheen wel meldingsplicht)
 - “Het recht om vergeten te worden” wordt uitgebreid naar de reisannulatieverzekering

Toegang gezondheidszorggegevens

- Koninklijk besluit van 2 april 2026 tot intrekking van het koninklijk besluit van 15 december 2024 over de toegang tot gezondheidsgegevens, *BS 17 april 2026*
 - Art. 36 e.v. Kwaliteitswet regelen de toegang tot het patiëntendossier dat wordt bijgehouden door een andere gezondheidszorgbeoefenaar
 - KB 15 december 2024 regelde hoe de toestemming van de patiënt eruit moest zien opdat de gezondheidszorgbeoefenaar toegang zou krijgen
 - Vernietigingsberoep ingesteld bij de Raad van State + advies auditeur om tot vernietiging over te gaan
 - Overgaan tot intrekking van het KB van 15 december 2024
 - Nagaan hoe deze wetgeving EHDSR-proof kan worden uitgewerkt

Inzage in persoonlijke notities

▪ Grondwettelijk Hof 10 juli 2025, nr. 102/2025

- Gedeeltelijk vernietigingsberoep tegen wet van 6 februari 2024 tot wijziging van o.m. de Wet Patiëntenrechten
- Multidisciplinair overleg (art. 4/1, lid 1 WPR)
 - Geen onvoorwaardelijke verplichting tot multidisciplinair overleg, enkel wanneer “in belang patiënt” en met toestemming patiënt
- Schrapping van uitzondering van persoonlijke notities
 - Patiënt heeft recht op inzage van alle notities die door alle gezondheidszorgbeoefenaars worden genomen, aangezien ze van het dossier deel uitmaken; deze wijziging door de wetgever is verantwoord (geen uitzondering voor psychologen)
- Recht op elektronische gegevensontsluiting (art. 9/1 WPR)
 - Geeft patiënt enkel mogelijkheid om op elektronische wijze toegang te hebben tot zijn gezondheidsgegevens d.m.v. door overheid gevalideerd of ter beschikking gesteld platform
 - Gaat niet om toegang van derden of van verschillende gezondheidszorgbeoefenaars tot diezelfde gegevens; recht strekt er niet toe het mogelijk te maken dat die gegevens zonder de toestemming van de patiënt of buiten elke therapeutische band om worden gedeeld

Beslissing GBA

- **Gegevensbeschermingsautoriteit, beslissing 209/2025 van 18 december 2025**
 - Kinesitherapeute nam inzage in patiëntendossier zonder therapeutische relatie om geslacht van ongeboren kind ex-patiënte te weten te komen
 - Kinesitherapeute werd ontslagen + klacht patiënt tegen ziekenhuis wegens gebrekkige beveiliging van de gegevens
 - Beslissing GBA
 - Kiné is zelf verwerkingsverantwoordelijke voor de ongeoorloofde raadpleging, nu zij haar bevoegdheid in het EPD overschreed
 - Persoonsgegevens van ongeboren kind genieten bescherming onder de AVG
 - Berisping ziekenhuis wegens toegang van alle zorgverleners tot alle dossiers zonder controle
 - Robuuste technische controles moeten voorzien worden
 - Logging van inzages alleen volstaat niet
 - Proactieve en willekeurige controles moeten uitgevoerd worden

Omstandig geneeskundig verslag door behandelend arts ikv dwangopname

▪ Cass. 30 oktober 2025, C.24.0305.N

- Omstandig medisch verslag nodig voor de vrederechter om een beschermingsmaatregel op te leggen aan een psychiatrische patiënt (art. 5, §2 Wet van 26 juni 1990)
- De behandelende arts van een patiënt mag het omstandig geneeskundig verslag opstellen
 - Voorheen discussie in rechtsleer en rechtspraak over onverenigbaarheid
- Een persoonlijk en daadwerkelijk onderzoek van de betrokkene is nodig
 - Dit kan ook een telefonisch medisch onderzoek zijn

Bijstand van een advocaat tijdens psychiatrisch deskundigenonderzoek i.k.v. internering

▪ Cass. 1 april 2026, P.26.0056.F

- De persoonlijk gedane vaststellingen door een gerechtsdeskundige hebben een authentieke bewijswaarde, die enkel door een valsheidsprocedure kunnen worden tegengesproken
- Indien een advocaat zelf aangeeft niet aanwezig te moeten zijn, deze de valsheidprocedure niet aanwendt en ook aangeeft geen opmerkingen te formuleren bij het verslag van de deskundige, kan de rechter hieruit afleiden dat de rechten van verdediging/recht op tegenspraak werd nageleefd
- Het gesprek tussen de deskundige-psychiater en de verdachte vormt geen ondervraging van een verdachte persoon; bijgevolg vormt het feit dat het gesprek wordt gevoerd in afwezigheid van de advocaat van de verdachte geen schending van de Salduz-bepalingen

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Deontologie en tucht

Hervorming Orde artsen

■ Voorstel tot hervorming van Orde zelf (10 maart 2026)

VOORSTEL HERVORMING ORDE DER ARTSEN 2026

De Orde der artsen heeft, in overleg met haar organen, een voorstel tot hervorming uitgewerkt, dat u hierbij gevoegd vindt.

De voornaamste elementen zijn:

- de oprichting van twee tuchtraden van eerste aanleg (één per taalgroep), om de onpartijdigheid te waarborgen en de eenheid van de rechtspraak te bevorderen;
- de invoering van een duidelijke scheiding tussen het onderzoek, de verwijzingsbeslissing en de tuchtbeslissing;
- de invoering van openbaarheid van de zittingen van de tuchtraden van eerste aanleg, behoudens wettelijk voorziene uitzonderingen;
- de versterking van de positie van de klager, onder meer via een expliciet hoorrecht en een recht op informatie;
- de verdere waarborg en explicitering van de rechten van verdediging van de betrokken arts.

Voornaamste publicaties Orde der artsen

- Urgentiearts heeft alleen met toestemming patiënt/vertegenwoordiger toegang tot patiëntendossier om omstandige geneeskundige verklaring op te stellen (12/09/2025, a172011)
- Wijziging invoering meldingsplicht voor bepaalde misdrijven gepleegd op minderjarige of kwetsbare personen (12/09/2025, a172010)
- Eerbiediging van menselijke waardigheid en kwaliteitsvolle gezondheidszorg in gevangenissen (12/09/2025, a172009)
- No show-vergoeding is deontologisch aanvaardbaar (07/11/2025, a172013)
- Deontologische beginselen van toepassing op telegeneeskunde (23/01/2026, a173002)

Tucht- en strafprocedure niet vergelijkbaar

- **Cass. 4 april 2025, D.22.0017.N**

- Het legaliteitsbeginsel dat geldt als algemeen rechtsbeginsel in strafzaken, geldt niet als zodanig in tuchtzaken; de tuchtrechter is niet verplicht om de tuchtrechtelijk gesanctioneerde feiten in de bewoordingen van de wet of de regels van de plichtenleer te omschrijven; het volstaat dat de tuchtrechter de feiten zodanig preciseert dat kan worden nagegaan of hij al dan niet uit die feiten heeft kunnen afleiden dat de tuchtrechtelijk gesanctioneerde beroepsbeoefenaar, wettelijk gezien, is tekortgekomen aan de eer of de waardigheid van zijn beroep; de tuchtvordering, die strekt tot onderzoek of beroepsbeoefenaar de regels van de plichtenleer heeft overschreden dan wel is tekortgekomen aan de eer of de waardigheid van zijn beroep, kan derhalve betrekking hebben op feiten die niet noodzakelijk het voorwerp uitmaken van een nauwkeurige definitie (Zie ook: Cass. 27 juni 2025, D.22,0009.N)
- Tuchtrechtelijk vervolgte beroepsbeoefenaars enerzijds en strafrechtelijk vervolgte personen anderzijds zijn geen personen of categorieën van personen die in een juridisch vergelijkbare situatie verkeren

Invloed straf- op tuchtprocedure

■ Cass. 4 april 2025, D.24.0008.N

- De tuchtrechter is er op geen enkele wettelijke grond toe gehouden de tuchtprocedure te schorsen zolang niet definitief is beslist over de strafvordering met betrekking tot feiten die ook aan de grondslag liggen van de tuchtprocedure
- Het komt de tuchtoverheid toe naargelang de omstandigheden van het geval te oordelen of het aangewezen is het verloop of de uitkomst van de strafprocedure af te wachten

Verjaring tuchtvervolgning

▪ Cass. 27 juni 2025, D.22.0005.N

- Recht op een eerlijk proces en het rechtszekerheidsbeginsel kan in tuchtzaken in het gedrang komen, wanneer door de afwezigheid van een verjaringstermijn, het verweer tegen feiten die zich in een ver verleden hebben voorgedaan, in het licht van de omstandigheden van het geval door het tijdsverloop wordt bemoeilijkt, zonder dat dit een automatisme uitmaakt
- De rechter oordeelt in feite (in het licht van de concrete elementen van de zaak en met inachtneming van de complexiteit ervan, de houding van de tuchtrechtelijk vervolgde persoon en deze van de tuchtoverheid) of het recht op een eerlijk proces en het rechtszekerheidsbeginsel is miskend door de afwezigheid van een verjaringstermijn

Wraking leden Raad van Beroep

▪ Cass. 22 juli 2025, AR C.25.0228.N

- Klacht tegen arts wegens voorschrijven onconventionele behandelingen tijdens Covid-pandemie
- Wrakingsverzoek tegen leden Raad van Beroep van de Orde van artsen
- Arts verwees naar miskenning van recht op vrije meningsuiting, houding van de gewraakte leden in een eerdere zaak tegen hem en naar een advies van de Nationale Raad dat niet aansloot bij zijn stelling
- Wettige verdenking moet worden bewezen, ze wordt niet vermoed
- Cassatieberoep verworpen

Onpartijdigheid bij behandeling tuchtdossier

▪ Cass. 18 december 2025, AR D.25.0012.N

▪ Vaste rechtspraak

- N.a.v. een tuchtklacht: onderzoek wordt gevoerd door leden van het bureau (dagelijks bestuur) van de provinciale raad of door onderzoekscommissie (waarin ook leden van bureau zetelen)
- Leden van het bureau die zelf onderzoek gevoerd hebben, mogen vervolgens niet deelnemen aan beraadslaging en beslissing door de tuchtraad; anders schending beginsel onpartijdigheid en onafhankelijkheid
- Leden bureau die zelf geen onderzoek gevoerd hebben, mogen nog zetelen in de tuchtraad

▪ Cassatie voegt nu toe

- Alle leden van het bureau die met beslissende of zelfs raadgevende stem deelnemen aan de beslissing om, na onderzoek en verslag van een ander lid van dat bureau, een apotheker tuchtrechtelijk te vervolgen en een tuchtdossier aanhangig te maken, kunnen ten gronde niet langer zetelen (verwijzingsbeslissing)
- De deelname aan de verwijzingsbeslissing levert een schijn van afhankelijkheid of partijdigheid op voor de verdere beoordeling van de tuchtzaak binnen de provinciale raad

Vrije meningsuiting arts

▪ Cass. 3 april 2026, D.25.0015.F

- Een arts werd tuchtrechtelijk gesanctioneerd door de raad van beroep van de Orde van artsen naar aanleiding van een geuite mening. Zij had namelijk als kinderpsychiater de Covid-19-maatregelen en vaccinatiecampagne scherp bekritiseerd
- De raad van beroep baseert zich bij haar beslissing o.a. op adviezen van de nationale raad en besluit dat de eiser zonder nuance en voorzichtigheid extreme standpunten heeft verspreid en het publiek heeft aangezet tot verzet tegen gezondheidsmaatregelen
- Een tuchtrechtelijke overheid mag de uiting van een waardeoordeel slechts beperken indien het geen voldoende feitelijke grondslag heeft, en zij mag haar eigen waardeoordeel niet in de plaats stellen van dat van de betrokkene (zie ook: Cass. 12 december 2024)
- Het Hof stelt vast dat de bestreden beslissing, door de waardeoordelen van de arts te vervangen door eigen waardeoordelen in overeenstemming met het overheidsbeleid, en zonder de feitelijke grondslag van diens uitspraken te ontkennen, niet wettig kon oordelen dat deze grondslag onvoldoende was
- De raad van beroep kon daarom niet besluiten dat de vrijheid van meningsuiting van de arts geen beletsel vormde voor een disciplinaire sanctie; beslissing verbroken

Niet-bindend karakter adviezen Orde

■ Cass. 3 april 2026, RG D.24.0004.F

- Een arts werd tuchtrechtelijk gesanctioneerd door de raad van beroep van de Orde van artsen, omdat zij misbruik zou hebben gemaakt van haar vrijheid van meningsuiting door bij het publiek ideeën te verspreiden die niet stroken met de wetenschappelijke kennis, onder meer wat betreft de effectiviteit van mondkmaskers en het nut van vaccinatie tegen COVID-19
- Een beperking van de vrijheid van meningsuiting kan slechts indien deze berust op een wettelijke grondslag (art. 10.2 EVRM)
- Adviezen van de Orde der artsen zijn niet bindend en vormen geen wet in de zin van art. 10.2 EVRM
- Door uit niet-bindende adviezen een verplichting af te leiden die de vrijheid van meningsuiting beperkt en de arts daarvoor te sanctioneren, schendt de beslissing van de raad van beroep artikel 10.2 EVRM; beslissing verbroken

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Medische kosten

Verbod op aanrekenen vs. legaliteitsbeginsel

▪ Raad van State 1 juli 2025, nr. 263.847

- Vernietigingsberoep tegen het KB van 16 december 2022 over ureumbepalingen in de nomenclatuur (laboratoriumtest om hoeveelheid ureum in bloed/urine te meten; afvalstof die vrijkomt bij afbraak van eiwitten; controle nier- en leverfunctie)
- Verbod om ureumtest aan te rekenen (aan de ziekteverzekering en aan de patiënt) wanneer de nierfunctie nog relatief goed is ($\text{eGFR} > 30$) => te vaak en routinematig testen vermijden + kosten besparen
- De Raad van State oordeelt dat bij KB de terugbetaling kan geregeld worden, maar zonder wettelijke basis kan geen verbod worden voorzien om aan patiënten aan te rekenen
- Het verbod houdt een beperking van de vrijheid van ondernemen in + gebrek aan wettelijke basis (legaliteitsbeginsel) voor dit verbod t.a.v. patiënt
- Aangezien deze bepaling niet afsplitsbaar is, wordt het volledige KB vernietigd

Vergoedbaar karakter esthetische ingreep

▪ Cass. 17 november 2025, C.22.0352.N

- De verplichte ziekteverzekering komt niet tussen bij prestaties met een esthetisch doel, tenzij onder door de Koning bepaalde voorwaarden. De wetsgeschiedenis vereist dat het esthetische doel het enige doel van de ingreep is
- Indien een ingreep zowel kan uitgevoerd worden met een therapeutisch als met een esthetisch doel, beoordeelt de rechter *in concreto* wat het doel van de ingreep was
- Zolang de uitlegging door de vrederechter van de verslagen niet onverenigbaar is met de bewoordingen ervan en de bewijskracht ervan niet miskent, kan de vrederechter oordelen dat niet blijkt dat de ingreep medisch geïndiceerd was
- De ingreep is bijgevolg niet vergoedbaar door de verplichte ziekteverzekering

Ambulante patiënten en BFM

▪ Cass. 17 november 2025, C.24.0053.N

- Het budget van financiële middelen (BFM) dekt uitsluitend kosten die verband houden met de verstrekking van zorgen aan patiënten die in het ziekenhuis verblijven, met inbegrip van een verblijf bij wijze van daghospitalisatie
- Kosten van ambulante behandeling van patiënten die niet in het ziekenhuis zijn opgenomen, worden niet door het budget van financiële middelen gedekt

Verjaring medische kosten

▪ Cass. 9 maart 2026, C.25.0159.F

- Het OCMW heeft niet de hoedanigheid van schuldenaar ten opzichte van de verzorgingsinstelling voor de verstrekkingen aan een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft; die instelling heeft bijgevolg geen rechtstreekse vordering op het OCMW tot betaling van de ten laste van de begunstigde opgestelde facturen
- Onder “patiënt” in de zin van art. 2277*bis* oud BW moet worden verstaan: elke persoon die jegens de verzorgingsinstelling gehouden is tot betaling van de in die bepaling bedoelde verstrekkingen, wanneer de verjaring van de vordering ten aanzien van hem niet door een bijzondere bepaling wordt geregeld
- Hieruit volgt dat het OCMW in de regel niet de hoedanigheid heeft van patiënt in de zin van die bepaling en zich niet op die korte verjaringstermijn kan beroepen

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Varia

Kwaliteitsstandaard sportonderzoek

- **Besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2025 tot erkenning van de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken, *BS 21 augustus 2025***
 - Aanbevelingen voor sportbonden, sportclubs en artsen m.b.t. sportmedische geschiktheidsonderzoeken
 - Indicatie tot testen best via gestandaardiseerde vragenlijst
 - Vermijden van overbodige of zinloze attesten te vermijden
 - Kwaliteitscriteria voor sportmedische anamnese en sportmedisch klinisch onderzoek

Covid-19

- **KB van 19 december 2025 houdende afkondiging van het einde van de coronavirus COVID-19 epidemie voor de toepassing van samenwerkingsakkoorden tussen de Federale Staat en de gefedereerde entiteiten, *BS 22 mei 2026***
 - Dit KB kondigt, voor de toepassing van verschillende samenwerkingsakkoorden, het einde aan van de toestand van de coronavirus COVID-19 epidemie

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Vragen?

christophe.lemmens@uantwerpen.be

christophe.lemmens@dewallens-partners.be